

САНА ОПОХ

Х а н а т
1931 снл атынны
ыйтан тахоар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 26 (5071)

1978 снл. Олунньу 28 күнэ
ОПТУОРУННЬУК

Сыаната
2 карчы

КҮННЭГЭ ЗБИЛЛЭР

Бара Маркс аатынан совхоз Одулууннаары отделениеттар бөрөөнги туругунаа 137 пн-рай төрөөтө. Быыл саага төрүүх туруга үчүгэй. Нырай көрөөчүгө туттарылган кичэллөөх көрүүгө-харайыга тураллар. Үгүт маа биллөрдик обиллэн иһэр, күнгө дымна.

Маммыт 18 центнер үүтүн 16 центнергө государствода туттарылар. Оттон биэр маанар ынахтан 4,5 кг үрүүг илгө иллылар. Манна 618 ынах баарыттан билингги туругунаа 425-һа маатар.

Бу күннөргө искусственнай снэмэлэһининэн 75 ынах хабы-дынна.

Үгүс үүт-ас төрүтэ

Сүөһүгө үчүгэй хаачыстыба-быыл бу үлэ балачча тэрээни-нээхтик барар. Кытыкка киирпэхтөн манна 208 тонна дуу-даны, 1259 центнер искусственнай үүтү, 3861 тонна кеенкөрбөнү снөттүлөр. Биэр сүөһүгө күнгө ортотунаа 24 кг эбни аһылы-тынээр. Отделениера биеэ кор-ю-кухия үлэллэр.

Субуруускай аатынан совхоз Кытаанахтаары отделениеттар

А. ГОТОВЦЕВА.

Быйыл да инники

Эрлика Эристини аатынан дөрүттөрдөөх. совхозка Чакыр отделениета бы-Билингги салгыа минерал-де-бара-таска ынах төрөөтө, күнгө па-социалистическай куоталаһыа довойунаа 17-лин центнер үүт-инники күөнүгэр иһэр. Ол кур-дук, үүтү ыаһынга, саага то-рүүбү көрүүгө-иһингэ, ынара үрүүг илгө маанар. быоһатымга хуһаана суох көр-

Билингги отделениера 100-тн-таска ынах төрөөтө, күнгө па-ловойунаа 17-лин центнер үүт-иллылар, оттон фуражнай ына-ахсыттан ортотунаа 4-түү кг-үрүүгө-иһингэ, ынара үрүүг илгө маанар.

«СО» нөрр.

Союзнай республикаларга

РСФСР

Свердловскайдаагы «Урал-маш» заводка дойдуга саалай улахан гидравлическай экскаватор оҥоһулуна. 12-13 кубо-метры баһар массымаа сылга 5 мөлүһүн тоннада тинийэр ха-йа боруодатын хостуур кыах-таах. Саага экскаватор кабин-га массымаа кузовын үрдүгэр баар. Ити үлэллэр сирин үчү-гөйдик көрөр кыагы үөскөтөр. Уралецтар саага оҥоһуктара сиртэн хостонор баайдары аһа-бас нымнаан туһада таһа-рыны түргөтөтө.

УЗБЕКИСТАН

Термез куораты уларытан тутуу садалаһа. Манна сайын температура 50 кыраадыс итингэ тинийэр. Куорат гене-ральнай былаанын онорууга архитектордар итинн учуот-тууллар.

Быраймакка күөх үүнээһин олордуну 4 төгүл көгөтүн көрүлэр. Термез кини өтүн сөрүүнү биэрэр толору уулаах икки ханвал хайы-үйө туора быстылар. Динэлэр саага индо-вой быраймактарынан тутул-лар бастагы саага минералдон оҥоһуута садалаһа. Манна дыаллар күн уотуттан көмүс-күүр хаххалаһалара, хас биірдики квартира курдаттым үрдөрөн салгылатыллара к. буллэр. Балыһаларга, детсад-тарга, оскуолаларга, кулуун-тарга, маһаһыларга биэрэр-тө аһаан салгыны сөрүүкөтөр станциялар оҥоһуллалар.

ЛИТВА

Ф. Э. Держинскай аатынан Каунасстаагы завод онорон та-һаарар координатнай-расточ-най саага станогун тыһа ыгы-ыла дымгыһырыларга ула-хана суох. Кини сорох уезла-ла «салгын сыттыгар» олоҕу-ран үлэллилэр. Итинник кон-струкцияны заводка аһыллы-быт Каунасстаагы политехни-ческай институт научнай лабо-раториятын үлэллүгэр ырытан онордулар.

Учснайдар предприятие спе-циалистарыгар сүбэ-амч биз-рөллэр, үрдүн техникескай көрдөбүллэргэ эппиэттир аг-регаттары онорон таһаарымаа немөлөһөллөр. Завод онорон таһаарар бары станонтара аан-пойлутаары саамай бастыг об-разецтар техникескай таһым-нарыгар сөн түбөһөллөр.

ССТА.

Девизпит: „БИИР ДА ХААЛЫЫЛААБА СУОХ!“

ТҮБҮКТЭЭХ ДЬОН

Билингги сүөһү көрөөчүлэргэ хаһаанчытааһар да эппиэттээх, сыраллаах үлэни араһар көм үүһнэ.

Болугур отделениетын бороос-ку көрөөчүлэрэ кыстык бисэ ыйын куһаарана суох түмүктэти-лэр. Ол курдук, ити кэмгэ отде-ление үрдүнэн хас биірдики төбө 82,7 кг төлөһүһүн снэтистилэр. Оттон биірдики үчүгэй көрдөрүү-лөөхтаринэн аһаҕтаах сүөсүһүт-төр А. У. Максимова, П. Х. Абра-мова буоллулар. Күннэлэр бороос-кулара сүүстөн таһсаһы кило-грамм обилиһинилэр.

В. СОЗОНОВ.

Чулуу столардар

Промкомбинат коллектива ас-паст сылга производственной тариаттар социалистическай куоталаһыларыгар кыайылаа-рынан таһсап оройуон Кыһыл аһаһытын илдэе олодор.

Бу ситиһингэ эдэр үлэллүтөр Иван Санаев, Роман Пининги кыраага суох кылааттары кил-лэрсиниттэрэ. Кинилэр онорор борооскуһуулаһа үчүгөйдик, түпсөһүһүн бастыһаар көккөһөрүгөр сылдьаллар. Си да иһин уолаттарга саамай эппиэттээх, ыраатан саһастары толортороллор. Кинилэр олун-һуутаагы китбинилэрин билингги тэтиниллэн аһаарар кыахтаахтар.

Ю. ЕВГРАФОВ.

Олох-дьаһах комбинатыгар үлэ-э-хамнаһа ыч-чаттар төһүү күүүһүнэн буолаллар. Иистэннээх кыргыттар ыһаҕаах наставниктор немелерүнэн, нэһилиһиннээ сааһын үрдүн хаачыстылаах-тык толорго кыһаһаллар. Холбур, сому ти-тэ-ччилэр кырдыһаас иистэннээһинэр П. А. Тимофе-ва, А. И. Романова сүбэлэринэн Анна Пермяко-

ва, Елена Попова, Мария Кривошапкина, Мари-Трифимова уонна Вера Ефремова ыйдаагы бы-лааннарын аһара толортууллар.

СНИМОННА: Эдэр иистэннээһинэр үлэлэрин кэмнэргэ.

П. Оконешников фотота.

ӨССӨ ТАҢААРЫЛААХТЫК ҮЛЭЛИЭБЭ

Комсомолка Елена Григорьевна орто оскуола каниһыттан «Оскуола — производство — үлэти үөрөх» дөһкүһүнэн Эрилик Эристини аа-тынан совхоз Хатаардаагы отде-лениетын А. Т. Кузьмина стар-шайдаах «Юбилейнай» комсо-мольскай-ыччат ферматыгар үлэ-лин таһсыгыта иккис снла буол-ла. Үлэтигэр-хамнаһыгар кыһа-

нылаах, дьулуурдаах комсомол-каны коллектива группорунан таһыта. Елена аһаһыт снл түмүгүнэн Немеонги куорат чемпионун аатын ылар чиксэ тиксэһитэ. Состоулаһыта уобаластаагы ХХVIII комсомольскай конферен-цияда делегатынан кытынна. Оһно кинини БСДКС обкомун

А. ИВАНОВА.

Улуу Октябрь юбилейи дини сыйла дойдун олохтор сунгун сойотолордоо аста. Ол да ийин оройон улаантара, Бүтүн Союзтагы социалистическай куоталаныга кирсэн турган, керуот хайаайстыгытын бары сыйлаарыгар байлаларин сыйла алаачтарын ийилерерге сорунтаммытара. Ийини сыйла бөөстөн «Сана олох» ха-йаат ийилер ойдору, санааларын бир сыйла-сорунга түмүү, үлэ-хамнаса, общественнай олоххо ийилер активистарын сайланырмын ха-йахатынан быланыах-тык үлэ-эбэт.

рохтор улаха, суотала-ра суофунан, сорохтоп хайчылар эрэрбиттери-чеп, үгүс уусуран суру-буулар, ордук хооонор, сунг чочуллубатахтарынан, ошго абын сорохторо ийе-ной таанырар, кытыла-дынан туланылабытылар. Тыва хайаайстыгытын болтуруостарыгар 475, партиянай, профсоюзнай уонна комсомольскай олоххо ийини советскай тутууга 187, оркуола олохтор, културада, на-йыланын хайчылыга, доруоуба харыста-лыгар 390 уонна араса болтуруостарга 324 сурун-иырда.

сыйын, 60 сыйла туолар юбилейин чыстартыгар ылыммыт үрдэтиилэбит эбэһэстэбилэр, туол-ан ийилерин, ага кел-лүөнэ үгүс үгэстэрин сал-даанын, общественнай үлэ-э, олоххо кытылыгы бары етүүнэн хабын су-руйуу эрэрбилэр.

Найыланын хайачы-йар тэригтээр үлэлэрэ, сана бачымылар, бастык ошот хайаат күнүстэ сыр-датар темаларынан буол-лаларын бийини активист-тарбыт биллэх тустаах-тар. Дьону үлэ-э комму-нистическай сыйаан, Ийа дойдуга мунура суох ба-ринни тынымгар ийини,

Ньурбатаары есударетскайаа көкө сыйдыар драматтар айар коллектива Саха сиритэр улам кырккы биллэр буолан ийэр.

Соторугаадыга эдэр артистар бийин оройуон, мугуер астролуу сириттилар. Ийилер оро-йон ийилер Николай Трубалаахан «Айа-лымын» дини кысатим ситиһилээтик туруор-булар. Корбуччулар ийини бийирбиллэрин Ай-талымын оройон толорбут талааннаах артист-ка Ольга Григорьева ийла. Ийини тэпэ П. Нико-лаев, А. Кризогорницын, В. Семенов да, а. оройоларын ийэртиилээтик толордулар.

СПИМОККА: артистка О. Григорьева.
В. БАРАШКОВА фотота.

СУНАЛ ДЬААЛАҢЫ ҮЛЭХХА

Ыттары уонна куосналары ийини бэрээд-тиир туһунан ааспыт сый кулун тутарга райсе-вет исполкома ылыммыт быһаарытын олоххо киллэрингэ сельсоветтар исполкомнара туһаан-наах дьаһаллары ылбатахтарын түмүгэр нэби-лизиньээх пууннарга мээһэ сыйдыар ыттар уонна куосналар абылхатаабыр элбэтилэр. Мээһэ сыйдыар ыттар ордук Чурапчы элэксинь-тигэр, Одьулуунга, Мындабаайыга, Дирингэ, Мугудайга элбэтилэр. Ааспыт сайын уонна кү-һүн Одьулуун нэбилизгэр ыттар чуманан ыл-дьан өлүүлэрин хайчылар тахсыбыта.

Ийини сибээстэн райсовет исполкома ийини-тийэн ылдыыны утары өхсүһэр дьаһаллар былааннарын билгэртэтэ, бары нэбилизгэр Со-веттарын исполкомнара бу дьыл кулун тутар 1 күнүгэр дистри мээһэ сыйдыар ыттары, куос-налары суох өтсөрөр, ветеринарнай сулууспа-улаһиттар ытыг уонна куоснаны ийини быраа-былаларын нэбиини таһаартарбат дьаһаллары ылалларыгар эбэһинэстэтэ.

«МАХТАЛБЫН ТИЭРДЭБИН»

«Сана олох» 1977 сыйла сэрим буулааннаах ахсаанын 1 күнүгэрдэи нүөмэригэр Омскай уо-булас Большеберезневскай Кыһыл Знамя ордон-оройуонутар оркуола-директорынан улаһиыр Ф. Х. Билалов «ТАВАА-РЫСЫН ХАНТАН БУ-ЛАБЫН» дини төбө-лөөх сурута бэрээдэ-мигэ. Кыһыл ошго сэрим сыйлаарыгар Советскай Армия көжөттигэр кини. Ийини бийиргэ сулууспа-лабыт бийини бийр-дэдулаахтыт П. В. Парфенов хайаатын су-распыт этэ. Ийи кылыт-тан Петр Васильевичтан редакция маанын по-хоһоонноох суругу тут-та:

«Бойбуой табаарыс-тым булгунууларбын-ныт ийини ийини ма-хталым тиэрдэбин. Мин кыһыл ытыгын кел-лэ-кэй фашистары утары

АЛАБАРАДЫҤЫ КУЛЬТУРА диниин сыйахтыллыа артиста-ра Ленинскай биримийа лауреа-та, Социалистическай Ула Геройа Чингиз Айтматов «Магнайгы учуутал» дини кытылыгы эбэ-хиттигэр бийлэрэ ийини оройо-лоон пьеса туруорбуттар. Алаба-лар ийини кытылыгы куотала-ныга хайдах кытылыгытын ту-һунан бийиллэреритер бийиги-жюри чилимэнттигэр, култура от-делын инструкторыттан В. Д. Чи-пингиттан көрдөстүбүт.

● Көрүү-конкурс СЦЕНАБА — „Магнайгы учуутал“

— Туох хайаа ийини Чин-гиз Айтматов айыммытын спе-нара бийиги оройонго бу зан бастаан туруоруу буоларын бил-лэ-ххэ наада. Ийи өтүүнэн ала-бардар быһаарынылар хайра-ныан эр сеп. Бу суну айыммы-ны сценада Михаил Протодьяко-нов уонна Иван Окочешников ба-лэмнэбиттер. Оруоллары толо-рооччулартан ордук Мария Тара-букина Алтынай оонньообутун хайгыахха сеп. Кийи Алтынай ооо ардиринэритин оонньоото. Мария урахха-сырдыкка тарды-лар киргиз бөрөстүой кысча-лын оройон хайчы ис сүрө-түн кыһаллан арыйда. Киргиз оройон оонньообут Иван Пе-тров сценада төһө да кылгас кэм-гэ-көһүнэр, гримэ табыллыты-нан, тылын-өһүн кыһа тутуу-туан атыттартан эмнэ чөрбөйөр. Ийини сэрэ И. Ноговицын (Дий-шен), А. Спенцова (Сана), М. Хон (Сайкан), П. Окочешнико-в (Кийи Сайкан) тустаах оруол-ларын бийлэрин кыһаарынан ба-лачча таһаарылаахтык оонньо-тулар.

Сценаристар сурун ийэрэ-рийи пьеса тылын-өһүн, садалаар уонна бүтөһүк сценаларын сунг чочулубатахтары буолар. Байэттин айаан туруоруу аламыннар эмнэ көстүбэттер. Музыка талытла са-таабыт да төрөөстөөх көмүр-төһө кодүүстөөхтүк туһаныла-лыбата.

Оттон декорациялары Ксено-фонт Окочешников бөркэ өтсө-төөбүт. Пьеса тематынан, биллэн турар, көрүү-конкурс диниингэр толоору сеп түбөһэр.

Отдел аһылына

Өргө эбэтэр туһа ийи-ла-бат кинигалары тутар от-дел оройон кыһини оройон кыһи ма-наһыныгар аһылына. Маһи-хас бөтүннэ ахсын уусуран ли-тературнай кинигэни ким барыта туттарыан сеп.

Бүккнистика от-дела ийини ийини өссө кэһиэр кэскиллээх. Ордук хамаарык барар кинигалар — справочниктар, сурутуунан ылы-лар кинигалар, о. д. а. ийини бүк-сыанага туттарылаахтарынан сеп.

Т. КАРПОВА.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

● Лабааччыларбытыгар отчуоттуубут БАРЫБЫТ ТРИБУНАТЫНАН ОҢОРООБУН

Онуоха бийиги бойбуой кемэлэбөөччүлөрбүт ийи бөчөстэ активистара, раб-селькордар буолбуттара. Кинилер ортолоруттан В. Ф. Ермолаев, В. И. Поис-сеев, С. Н. Семенов, И. И. Кандинов, М. Д. По-лов, Н. С. Соловьев, Т. Д. Сокольников, Н. Ф. Крижановский, Г. Н. Ско-пеев, А. В. Мохначевский, Е. М. Коженин, А. М. Баина, В. Е. Попов, С. С. Мансимова уо. д. а. аат-тарын чорботон билэтич-бит. Ол эрэри мнэстэ-төн сурун ийини бийи-тин да адыах дииргэ-түһүбүт. Ийини ордун эдэр ийиччэтэр сатаан су-руйабыт, биримэ суох дини кытылыгытыннан, ийини оройон эдэр раб-селькордар ахсааннара дини кытылыгынан быһаарыахха сеп. Сорох сирдэргэ кор-респондентскай постар кө-рдөбүтэ ийини оройон үлэ-эбэттер, биримэти-гэр түһсэн сүбэлэспэттер, үлэлэрин быһаарыаан үлэ-эбэттер. Онуоха олохтоох партиянай та-рихтээр биримэтигэр ийини оройон бийирбэттер, ооннооёр корреспондент-скай постарга дьону сүүмэрдээбингэ кыһа-лыбаттар, пост салааач-чытын отчуотун ийини оройон. Ийини оройон ийи ийи-бэс туоратылларыгар үлэ-лөөх тустаахтыт.

Көстөрүн курдук, пар-тиянай, профсоюзнай уон-на комсомольскай тарил-галар үлэлэрин сырда-тыгы, советскай тутууга сурун ийини өссө да сэдэх. Хайаака сир-майгы тематыгар, эконо-мика болтуруостарыгар, үлэ ийэрэтигэр, эдэр ийиччэт ага кэлүөнэ үгүс үгэстэригэр ийини ма-гырайааллар эмнэ хам-тун кырыалар. Мнэста-бэ баар корреспондент-скай постар быһаарыах-тык үлэ-эбэттериттэн эбэһэстэбилэр туол-ан ийини оройон, суну кы-стыгыт тарилгалар, сана те-рүүсү ийини, сиргэ сы-лыан, техника күһүн ко-дүүстөөхтүк туһанын курдук тыын болтуруос-тар ситэтэ суох сырдатыла-лаллар.

Ийини оройон партиянай, комсомольскай олох, со-ветскай тутуу болтуруос-тарыгар суруйуу ахсаа-нын элбэтэрбит, тематика-йи кэһэтэрбит, чочту болтуруостары дьонго тийиниитэ тына суруйа-рыт наада. Үлэ ийэрэ-рин биримэтигэр туора-тарга кыһаныахха. Кра-тына куруутун чубал-дык, принципналыадык, экономическай өтүүнэн ийини, долоордуан, сирой буруйдаары мыйа кө-тө-бүлүүхтээх. Совхоз про-изводствотыгар, промыш-леннооска үлэтин сыйдыар ийиччэттары ийини сун-датмаахха. БИСКЛС XVII

туохха барытыгар харыс-табылаахтык сыйаанна-ны, көмүһүлэрин режис-мин тутууу, ааһан-суот-таан үлэ-эбэттер болтуруос-тара түмүүтэ хаалбатта-рыгар кыһаныахха. Үлэ бастыһаарын, ветеринар-нын баай ошоттары, орго эвено салаалар кадрдар, тыа хайаайыстыгытын спе-циалистарын тустарынан куруутун суруйуохха. Су-рун болтуруоту үлэ ко-дүүбүтүн үрдэтигэ, ха-чыстыгытын тупсарыага ууруохха.

Хайаат—оройон сир-дэ-лээтэ. Кийи үлэтигэр рабселькордар эрэ буол-бакка, тарилгалар сала-лааччылар, партиянай уонна комсомольскай сар-жерттардар, профсоюзнай активистар, хас бирдин рабочай, сулууспаах — бука бары кемэлэһүөх тустаахтар. Мнэстэтан комсомолдотар уонна ий-иччэттар үгүстүк суруйа-ларын ситиһиэ-олохтоох партиянай, комсомольскай тарилгалар кемэлэһүөх наада. Сорук—хас бир-дин рабселькор, сала-лааччы, специалист оро-йон хайаатын кытта ыл-ка сибээһи тутууларын, кийи үлэтигэр активнайды-нытарын ситиһин, ха-йаат барыбыт трибуна-тын буоларын хайаччыбыт.

С. АЛЕКСЕЕВ,
редакция сурукка,
маассабай үлэ-э
отделын сибээдэсэһэ.

ИККИ СЭРИИ КЫТТЫЛААБА

В. К. Платонов ийи-э, ахсааннаах буолан, маһи кы-рыа сыйдыан тирэи кы-тыттар, бурун тардара. Ки-ни уола 10 саастаагар Ча-пыр нэбилизгэр байыттар Федот Ефимовска хайаач-чытынан кырыттыт. Маһи 7 сыйла үлэ-эбэттер, то-лоонун кытта таппыбакка уонна нуучча полит-сый-лаанын сүбэтигэр уол 23 саастаагар дойдуту-тан-спириттан төлөһүөргө, атын сиргэ барар дьол көрдөһөргө быһаарынар. Ийи кытылыга бастаан ту-гууга үлэ-эбэттер. Кийи бийр дойдутаахтарынан С. С. Яковлев — Эрилик Эри-сттин, Ф. М. Егоров сүбэ-тигэр Кыһыл Армия

кыһаатыгар кырыттыт. 1921—1922 сс. «ЧОН» эбэһэстэ сыйлаатынан сыйдыбыта. Ийини оройон сыйлаах-тутан Кеша Алексеев уонна К. К. Бай-калов эбэһэстэригэр сый-дыан охсуспута. Влас Кузьмич Айма Солобо-вскай бөххөдөспута, Са-ныа Сыйыныга кырытты-та. Пепелов байаатын бүтөһүтөөхтүк эбэһэстэ. Платонов—Айа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрим бийр активнай кытты-лаабыт. Кийи 1943—1945 сыйлаадыахха ийини кы-рыаһаахха сулууспаа-тыт, империалистическай Ийи кытылы утары сэримгэ

кыттыбыта. Сэрим кыһини дойдуну 1946 сыйлаахха эри-лилизгэ уонна эбэһэстэ олох уһааныга актив-найдык үлэ-эбэттерин барыта. Колхозтар ту-гуу үлэтин баһылаан-кы-һуулаан ытыгыспута, бийр-гэ-дирдэбитэ, маастар-даабыта. Ийи сэрим ак-тивнай кыттылааба Влас Кузьмич Платонов сыр-дык көрөһүн бийр дой-дулаахтары—Чакыр нэби-лизгэр олохтоохтору ум-лубаттар.

Р. ДАНИЛОВ,
Айа дойдуну көмүскүүр сэрим кыттылааба.

БИИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700, Чурапчы с., Наря Маркс уул., ТЕЛЕФОНАРБЫТ: редактор—91-395, отделар—91-495, уопсай — 91-505.

«Сана олох» («Наша жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.